

COVID-19

Information til grænsependlere og udstationerede

30 marts 2020¹
#coronavirus

Oplysninger til grænsegængere og udstationerede arbejdstagere, der er berørt af de restriktioner for den frie bevægelighed for personer, der indføres af en række EU-medlemsstater som følge af covid-19

Er du grænsegænger? Du er grænsegænger, hvis du arbejder i en anden medlemsstat end din bopælsmedlemsstat (dvs. du tager på arbejde i ét land og vender regelmæssigt tilbage til det land, du bor i). I tilfælde af arbejdsløshed gælder der forskellige regler om ydelser ved arbejdsløshed for de grænsegængere, som i princippet ikke tager tilbage til deres bopæl mindst én gang om ugen.

Er du udstationeret arbejdstager? Du er en udstationeret arbejdstager, hvis du midlertidigt udsendes af din arbejdsgiver i én medlemsstat for at arbejde i en anden medlemsstat med henblik på at udføre en tjenesteydelse. For så vidt angår din socialsikringsdækning, betragtes du som udstationeret, hvis du udsendes af din arbejdsgiver for at udføre en arbejdsrelateret aktivitet i en anden medlemsstat på din arbejdsgivers vegne, eller også hvis du er selvstændig erhvervsdrivende og har været i udlandet for at udføre en aktivitet, der ligner det, du normalt udfører i dit hjemland.

Formålet med dette dokument er at oplyse dig om, hvilke generelle regler der gælder for din arbejdskontrakt, og hvilke foranstaltninger du eventuelt skal træffe vedrørende din sygesikring og socialsikringsdækning. Det udgør ikke juridisk bindende oplysninger om din specifikke situation.

Dette dokument er ikke rettet til EU-borgere, der bor og arbejder i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere². Sådanne EU-borgere har ret til samme behandling som landets egne statsborgere i enhver henseende. Du bedes i den forbindelse læse de nylige retningslinjer for grænseforvaltningsforanstaltninger for at beskytte sundheden og sikre adgangen til varer og vigtige tjenesteydelser³.

Navnlign må medlemsstaterne ikke nægte EU-borgere, der er bosiddende på deres område, adgang. De kan være underlagt de samme begrænsninger i deres rettigheder som statsborgere i den pågældende medlemsstat (herunder deres ret til at bevæge sig inden for eller ud af medlemsstaten). Medlemsstaterne kan også træffe passende foranstaltninger og

1. Kommissionens tjenestegrene overvåger konstant situationen, efterhånden som den udvikler sig, og vurderer, om der kan blive behov for yderligere oplysninger på et senere tidspunkt. Dette dokument vil blive ajourført regelmæssigt for at tage hensyn til situationen, efterhånden som den udvikler sig.

2. Sådanne EU-arbejdstagere nyder godt af beskyttelsesforanstaltningerne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EØF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT L 158 af 30.4.2004, s. 77).

3. C(2020) 1753 final.

eksempelvis kræve, at EU-borgere skal i isolation eller lignende foranstaltninger, forudsat at de stiller de samme krav til deres egne statsborgere. Der mindes også om, at specifikke foranstaltninger i forbindelse med transportarbejdere er omhandlet i Meddelelse fra Kommissionen om indførelse af grønne baner i henhold til retningslinjerne for grænseforvaltningsforanstaltninger for at beskytte sundheden og sikre adgangen til varer og vigtige tjenesteydelser⁴.

I retningslinjerne for udøvelse af arbejdskraftens frie bevægelighed skitseres de foranstaltninger, som medlemsstaterne bør træffe for at sikre, at mobile arbejdstagere, navnlig dem, der udfører kritiske erhverv i kampen mod coronavirus-pandemien, kan nå frem til deres arbejdsplads⁵.

Kommissionen opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at indføre særlige, smidige og hurtige procedurer for grænseovergange for at sikre en gnidningsløs passage og opfordrer medlemsstaterne til at træffe specifikke foranstaltninger, der sikrer en koordineret tilgang på EU-plan.

Nogle lande indfører administrative ordninger og vejledning mellem deres offentlige myndigheder for at forenkle procedurerne på socialsikringsområdet til fordel for mobile arbejdstagere⁶. Kommissionen tilskynder til en sådan praksis og vil sammen med medlemsstaterne indkredse bedste praksis, som kan udvides til at omfatte andre medlemsstater.

HVIS DU ER GRÆNSEGÆNGER

I henhold til *retningslinjerne for grænseforvaltningsforanstaltninger for at beskytte sundheden og sikre adgangen til varer og vigtige tjenesteydelser samt retningslinjerne for udøvelse af arbejdskraftens frie bevægelighed under covid-19-udbruddet* bør medlemsstaterne ikke forhindre passage af grænsegængere og sæsonarbejdere, og de bør indføre særlige, smidige og hurtige procedurer for at sikre en gnidningsløs passage.

Hvis du er grænsegænger og er påvirket af de restriktioner, der er pålagt af den medlemsstat, hvor du er ansat, som følge af covid-19-pandemien, kan du nedenfor finde oplysninger om ansættelsesvilkår og socialsikringsdækning i denne periode.

Hvilken lov gælder for din kontrakt?

I henhold til EU-retten (artikel 8 i forordning (EF) nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser) er det normalt loven i den medlemsstat, hvor arbejdet sædvanligvis udføres, der finder anvendelse på individuelle arbejdsaftaler. Med andre ord gælder det, at hvis du, grundet restriktioner for ud- og indrejse, som grænsegænger ikke kan opfylde dine forpligtelser i henhold til arbejdsaftalen, vil lovgivningen i den medlemsstat, hvor du sædvanligvis arbejder, bestemme de retlige konsekvenser af, at det er umuligt at arbejde. I henhold til artikel 7 i forordning (EU) nr. 492/2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen bør du have adgang til de samme sociale og skattemæssige fordele, som indrømmes af den medlemsstat, hvor du arbejder, som dem, der gælder for indenlandske arbejdstagere, hvis ret til fri bevægelighed er begrænset.

Hvis du er grænsegænger og ikke kan arbejde i den anden medlemsstat og skal telearbejde fra dit hjemland, bliver du så betragtet som udstationeret arbejdstager?

Nej. Du vil ikke blive betragtet som en udstationeret arbejdstager i henhold til direktiverne om udstationering af

4. https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/legislation/2020-03-23-communication-green-lanes_en.pdf

5. C(2020) 2051 final

6. Se f.eks.:

Belgien: https://www.international.socialsecurity.be/working_in_belgium/en/archives.html.

Frankrig: <https://travail-emploi.gouv.fr/actualites/presse/communiqués-de-presse/article/covid-19-situation-des-travailleurs-frontaliers>.

Tyskland: <https://www.bmas.de/DE/Presse/Meldungen/2020/corona-virus-arbeitsrechtliche-auswirkungen.html>.

Nederlandene: <https://pers.svb.nl/coronavirus-en-wonen-of-werken-over-de-grens-de-sociale-verzekering-verandert-niet/>.

arbejdstagere⁷. Det betyder, at dit hjemlands grundlæggende ansættelsesvilkår ikke finder anvendelse på dig, da der ikke er nogen tjenesteydelse/tjenesteydelsesmodtager i dit hjemland. Din arbejdsaftale vil fortsat være reguleret af lovgivningen i den medlemsstat, hvor du er ansat, medmindre du har indgået en anden aftale med din arbejdsgiver. Det betyder i praksis, at du ikke skal indgive nogen specifik anmodning eller formular i denne henseende. I henhold til artikel 45 i TEUF og artikel 7 i forordning (EU) nr. 492/2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen bør du have adgang til de samme sociale og skattemæssige fordele, som indrømmes af den medlemsstat, hvor du arbejder, som dem, der gælder for indenlandske arbejdstagere, hvis ret til fri bevægelighed er begrænset. Hvad angår delvis arbejdsløshed har grænsegængere samme rettigheder som bosiddende og indenlandske arbejdstagere⁸. Bemærk også, at nogle lande allerede har indgået indbyrdes aftaler og indført de relevante administrative ordninger for at bekræfte, at telearbejde ikke vil ændre udpegningen af det kompetente land⁹.

Hvis du er grænsegænger eller sæsonarbejder og bliver fuldtidsledig i denne periode

Hvis du er **grænsegænger** og i denne periode bliver fuldtidsledig, bør du kontakte arbejdsløshedsforsikringsinstitutionen i din bopælsmedlemsstat. Du har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse fra bopælsmedlemsstaten på samme betingelser som arbejdsløse i den pågældende medlemsstat og bør stille dig selv til rådighed for arbejdsformidlingen i bopælsmedlemsstaten. Hvis du er en grænsegænger, som i princippet ikke vender tilbage til din bopæl mindst én gang om ugen, kan du søge beskæftigelse enten i bopælsmedlemsstaten eller i den medlemsstat, hvor den seneste beskæftigelse fandt sted. Du bør kontakte arbejdsløshedsforsikringsinstitutionen i den medlemsstat, hvor du vælger at søge arbejde. Du har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse fra denne medlemsstat på samme betingelser som arbejdsløse i den pågældende medlemsstat og bør stille dig selv til rådighed for arbejdsformidlingen i den pågældende medlemsstat.

Hvis du er **sæsonarbejder** og i denne periode bliver fuldtidsledig¹⁰, bør du kontakte arbejdsløshedsforsikringsinstitutionen i den medlemsstat, hvor du er forsikret. Hvis du også normalt udøver en aktivitet i bopælsmedlemsstaten, bør denne være den medlemsstat, hvor du er forsikret. Du har i dette tilfælde ret til arbejdsløshedsunderstøttelse fra bopælsmedlemsstaten på samme betingelser som arbejdsløse i den pågældende medlemsstat og bør stille dig selv til rådighed for arbejdsformidlingen i bopælsmedlemsstaten.

Hvilken socialsikringslovgivning finder anvendelse på dig i lyset af de nationale restriktioner for grænseovergang og anbefalingerne om telearbejde som følge af covid-19-pandemien?

I det nuværende scenarie finder de europæiske regler om koordinering af social sikring fortsat anvendelse. Reglerne giver imidlertid en vis fleksibilitet for de berørte arbejdstagere til at forblive forsikret i den medlemsstat, hvor de var forsikret forud for udbruddet af covid-19-pandemien. Følgende scenarier og foreslåede løsninger kan finde anvendelse afhængigt af den situation, som arbejdstagerne befinder sig i:

Hvis du er grænsegænger og udelukkende arbejder i en anden medlemsstat end bopælsmedlemsstaten

Du er i øjeblikket forsikret i beskæftigelsesmedlemsstaten. Hvis du nu er ude af stand til at arbejde i din almindelige beskæftigelsesmedlemsstat, og du i en midlertidig periode skal arbejde hjemmefra, bør denne situation i princippet ikke føre til en ændring af den gældende lovgivning med hensyn til din socialsikringsdækning, da situationen er midlertidig. Du vil fortsat være berettiget til alle socialsikringsydelser fra beskæftigelsesmedlemsstaten.

7. Direktiv 96/71/EF <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31996L0071> og

Direktiv 2014/67/EU <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1584454887016&uri=CELEX:32014L0067>.

8. I henhold til artikel 45 i TEUF og artikel 7 i forordning (EU) nr. 492/2011.

9. F.eks. har Belgien, Tyskland og Nederlandene udstedt retningslinjer. Jf. fodnote 5 ovenfor.

10. Det betyder, at du bliver betragtet som arbejdsløs både i den medlemsstat, hvor du er sæsonarbejder, og i din bopælsmedlemsstat.

HVIS DU ER ARBEJDSTAGER OG UDØVER EN AKTIVITET I TO ELLER FLERE MEDLEMSSTATER

Hvis du arbejder både i beskæftigelsesmedlemsstaten og bopælsmedlemsstaten, og du er forsikret i beskæftigelsesmedlemsstaten, fordi din aktivitet i bopælsmedlemsstaten ikke er væsentlig (mindre end 25 % af din arbejdstid)

Du er i øjeblikket forsikret i beskæftigelsesmedlemsstaten. Nu hvor aktiviteten i din bopælsmedlemsstat begynder at stige, kan den blive væsentlig (forstået som mere end 25 % af din arbejdstid over en periode på 12 måneder). I så fald kan lovgivningen i din bopælsmedlemsstat kun finde anvendelse i henhold til artikel 13 i forordning (EF) nr. 883/2004, hvis den gennemsnitlige arbejdstid over en periode på 12 måned overstiger 25 % af din samlede arbejdstid i alle medlemsstater. Derfor bør det forhold, at du i de kommende uger udfører en væsentlig aktivitet i din bopælsmedlemsstat, ikke have nogen indflydelse på din sociale sikringsituation. Du bør allerede være i besiddelse af et personbåret dokument (PD) A1 udstedt af den kompetente institution i beskæftigelsesmedlemsstaten i henhold til artikel 13 i forordning (EF) nr. 883/2004.

Hvis du er arbejdstager og arbejder både i beskæftigelsesmedlemsstaten og bopælsmedlemsstaten, og du er forsikret i din bopælsmedlemsstat, fordi din aktivitet i bopælsmedlemsstaten allerede er væsentlig (mere end 25 % af din arbejdstid)

Du er i øjeblikket forsikret i bopælsmedlemsstaten. Du bør allerede være i besiddelse af et PDA1 udstedt af den kompetente institution i bopælsmedlemsstaten i henhold til artikel 13 i forordning (EF) nr. 883/2004. Grænserestriktionerne og telearbejdet bør ikke have nogen indvirkning på din socialsikringsdækning.

Hvad sker der, hvis de ovennævnte scenarier ikke finder anvendelse på din sag, og hvis covid-19-pandemien fører til en ændring af din medlemsstat for socialsikring?

Hvis din situation ikke er dækket af ovenstående scenarier, og dette derfor kan føre til en ændring af din medlemsstat for socialsikring, kan du bede din arbejdsgiver om at sende en anmodning til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvis lovgivning du fortsat ønsker at anvende, for fortsat at være omfattet af dens lovgivning. Arbejdsgiveren bør begrunde denne anmodning med, at det er i din interesse at forblive forsikret i den medlemsstat, hvor du på nuværende tidspunkt er dækket¹¹.

Hvad sker der, hvis jeg bliver syg, enten mens jeg fortsat arbejder i min beskæftigelsesmedlemsstat, eller mens jeg telearbejder fra min bopælsmedlemsstat?

Hvis du arbejder i ét EU-land og bor i et andet, har du ret til lægebehandling i begge lande.

Du er sandsynligvis allerede registreret i det land, hvor du arbejder, og har modtaget en S1-blanket fra din sygesikringsmyndighed (hvis du endnu ikke har gjort det, bør du blive registreret og ansøge om en sådan blanket og sende den til en sygesikringsmyndighed i det land, du bor i). Denne blanket giver dig ret til sundhedspleje i det land, du bor i, på samme vilkår som de af landets egne statsborgere, der er forsikret i det pågældende land.

Oplysninger om PD A1 og nationale kontaktpunkter

Yderligere oplysninger om PD A1 findes her:

<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=11366&langId=en>

Nærmere oplysninger om den socialsikringsinstitution, der er ansvarlig for udstedelse af PD A1, findes her:

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/social-security-forms/contact_points_pd_a1.pdf

¹¹. Se også del 2 i retningslinjerne for udøvelse af arbejdskraftens frie bevægelighed for yderligere oplysninger om mulig anvendelse af aftaler om undtagelse.

HVIS DU ER Udstationeret Arbejdstager

Skal du følge værtsmedlemsstatens regler for arbejde?

Hvis du befinder dig i den medlemsstat, hvortil din arbejdsgiver har sendt dig for at levere tjenesteydelserne ("værtsmedlemsstaten"), og du fortsætter med at arbejde der, vil lovgivningen i værtsmedlemsstaten vedrørende de grundlæggende ansættelsesvilkår (mindsteløn, maksimumsarbejdstid og minimumshviletid, regler om sundhed, sikkerhed og hygiejne på arbejdspladsen osv.) fortsat finde anvendelse. Hvis det ikke er tilladt at tage hen til arbejdspladsen på grund af restriktioner i forbindelse med covid-19, skal du overholde værtsmedlemsstatens regler. Du vil dog fortsat være berettiget til socialsikringsydelser fra den medlemsstat, hvor du betaler socialsikringsbidrag, og ikke fra værtsmedlemsstaten.

Hvilken socialsikringslovgivning finder anvendelse på dig i lyset af de nationale restriktioner for grænseovergang og anbefalingerne om telearbejde som følge af covid-19-pandemien?

Hvis du er udstationeret arbejdstager, og din aktivitet startede, inden covid-19-pandemien brød ud

Hvis du er udstationeret arbejdstager, og din aktivitet i den anden medlemsstat startede, inden covid-19-pandemien brød ud, bør du ikke være berørt af nogen nationale restriktioner for grænseovergange, hvis du allerede fysisk befinder dig i den medlemsstat, hvor du er udstationeret. Du bør fortsætte udstationeringen som specificeret på PD A1-blanketten, og du vil fortsat være forsikret i den medlemsstat, hvor din arbejdsgiver er etableret, eller hvor du normalt er forsikret, som selvstændig erhvervsdrivende.

Hvis du er udstationeret arbejdstager, og din aktivitet startede, før covid-19-pandemien brød ud, men du flytter til en anden medlemsstat, f.eks. i friperioder

Hvis du er udstationeret arbejdstager, og din aktivitet i den anden medlemsstat startede, inden covid-19-pandemien brød ud, kan du stadig blive berørt, hvis du rejser ud af den medlemsstat, du er udstationeret i, og ønsker at vende tilbage på et senere tidspunkt. Dette er tilfældet, hvis din aktivitet udøves i en medlemsstat, som indfører nationale indrejserestriktioner for personer, der kommer fra andre lande eller fra visse berørte regioner. Før du forlader den medlemsstat, du er udstationeret i, bør du derfor forhøre dig hos de relevante myndigheder om, hvorvidt du vil få lov at indrejse, når du vender tilbage. Hvis du nægtes indrejse og derfor er ude af stand til at fortsætte din udstationering, bør din arbejdsgiver kontakte den kompetente institution, der har udstedt PD A1-blanketten, med henblik på at få yderligere instrukser.

Hvis du er udstationeret arbejdstager, og din aktivitet var sat til at starte, efter covid-19-pandemien brød ud

Hvis du er udstationeret arbejdstager, og din aktivitet var sat til at starte i den anden medlemsstat efter udbruddet, kan starten på din udstationeringsperiode blive udskudt på grund af nationale indrejserestriktioner i visse medlemsstater. I dette tilfælde bør din arbejdsgiver eller du som selvstændig erhvervsdrivende kontakte den kompetente institution i den medlemsstat, der har udstedt PD A1-blanketten, for at få yderligere instrukser.

Hvis du er sæsonarbejder, og din aktivitet var sat til at starte under eller efter udbruddet af covid-19-pandemien

Hvis du er sæsonarbejder, og din aktivitet i den medlemsstat, hvor sæsonarbejdet udføres, var sat til at starte under eller efter udbruddet af covid-19-pandemien, kan påbegyndelsen af din beskæftigelsesperiode som sæsonarbejder udskydes på grund af nationale indrejserestriktioner i visse medlemsstater. I så fald bør du kontakte din arbejdsgiver i den medlemsstat, hvor du har sæsonarbejde, for at få yderligere instrukser.¹²

Restriktioner for den frie bevægelighed, som medlemsstaten har indført i forbindelse med den nuværende covid-19-krise

I henhold til artikel 45, stk. 3, i TEUF og direktiv 2004/38/EF kan begrænsninger af arbejdstagernes ret til fri bevægelighed indføres af hensyn til den offentlige orden eller den indre sikkerhed, herunder i tilfælde af risiko for en smitsom sygdom. Begrundelsen for restriktionerne skal dog fortolkes snævert¹³, og restriktionerne skal være nødvendige, stå i rimeligt forhold til målet og være baseret på objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

Spørgsmål om EU? Europe Direct kan hjælpe: europa.eu/european-union/contact_da

12. Se også del 3 i retningslinjerne for udøvelse af arbejdskraftens frie bevægelighed for yderligere oplysninger om sæsonarbejdere.

13. Jf. i denne forbindelse forenede sager 115/81 og 116/81 Adoui og Cornuaille, EU:C:1982:183.

© Den Europæiske Union, 2020

Videreanvendelse af dette dokument er tilladt med passende kildeangivelse og angivelse af eventuelle ændringer (Creative Commons Attribution 4.0 International-licens). Ved enhver anvendelse eller gengivelse af elementer, der ikke ejes af Den Europæiske Union, kan det være nødvendigt at indhente tilladelse direkte fra indehaverne af ophavsrettighederne.

Alle billeder © Den Europæiske Union, medmindre andet er angivet. Ikoner © Flaticon — alle rettigheder forbeholdes.